

Priповed Ane Nejedly (* 1916):

»Plesne vaje smo obiskovali v Šmartnem, sploh je Šmartno prednjačilo v glasbeni in dramski dejavnosti. Stara sem bila 16 ali 17 let. Vodil jih je, mislim, sam gospod Jenko iz Ljubljane. Imeli smo najeto manjšo dvorano v Leskovčevi hiši, hkrati je lahko plesalo skoraj 30 parov. Zanimanje za ples je bilo tako veliko, da so vaje potekale v treh skupinah. Mi Litijani smo jih imeli najprej, da se nismo prepozno vračali domov. Spremljal me je moj bodoči mož. Ni rad plesal, mi je pa pridržal plašč.

Plesali smo standardne plese, staršem in ostalim ljubiteljem plesa smo se predstavili na plesnem venčku. Moji niso nikoli prišli, čeprav sva nastopali obe s sestro Tono. Tona je bila odlična plesalka, ves čas zasedena, z njo je največkrat plesal mojster sam in je prejela največ pomaranč. Pomaranče so delili plesalci najboljšim plesalkam. Tudi dekleta smo pripravila kakšna darilca za soplesalca. Sešile smo rožico ali srček iz odpadnih krpic žameta in ga poklonile fantu. Vedno je bilo več plesalk kot plesalcev. Učitelj, ki je vodil plesno dogajanje, je vsakih nekaj taktov ukazal menjati plesalko. Tako so prišle na vrsto tudi tiste, ki so sedele okrog plesišča.

Spominjam se, da smo izbirale najboljšega plesalca. Vsaka se je pri sebi odločila, kdo je najbolj spreten. Če jo je prišel prosit za ples, mu je poklonila srček iz blaga ali pa belo ljubljanko iz papirja. Sama sem šivala srčke iz odpadnih krpic pliša, ki sem jih dobila v predilnici. Izvezla sem tudi rožico iz barvaste pavalice. In zmagovalca smo ob koncu plesa hitro prepoznali. Izza žepka na prsni strani telovnika ali sukniča mu je padalo največ srčkov ali pa je imel zataknjene papirnate rožice. Za nagrado je smel zaplesati solo ples.«

Vir:

Dolšek, Ida. Špinerbal: litijski ples predilcev. Šmartno pri Litiji: Biroservis, 2011, str. 53